SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

8.9.2022

Eduskunnan työelämä ja tasa-arvo valiokunnalle

Asiantuntijalausunto

STM; Asiantuntijalausunto asiassa K 2/2022 vp; Hallituksen vuosikertomus

Lausuntopyyntönne johdosta sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan osalta esitetään otsikossa mainitusta asiasta seuraavat seikat ja näkökulmat:

3. Yhdenvertaisuusvaltuutetun kertomus eduskunnalle 2018 (K 6/2018 vp – EK 45/2018 vp). Liite 3, s. 283, lausuma 3

Kuten hallituksen toimintakertomuksessa todetaan, Sanna Marinin hallitusohjelman kirjauksen mukaan sosiaaliturvauudistus ja toimeentulotukilain uudistus käynnistetään. Sosiaali- ja terveysministeriön asettama toimeentulotukityöryhmä sai työnsä päätökseen 30.6.2021.Toimeentulotukilain uudistamista jatkettiin tämän jälkeen virkatyönä. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta annettiin eduskunnalle viikolla 36.

Muutosten tavoitteena on parantaa erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden asemaa toimeentulotuen hakijoina. Laissa tarkennettaisiin asiakkaan oikeutta saada henkilökohtaista palvelua ja monialaista palvelua. Asiointi tulisi järjestää saavutettavalla ja esteettömällä tavalla niin, että eri asiakasryhmien tarpeet on otettu huomioon. Myös sosiaalihuollon ja asiakkaan näkemysten huomioon ottamisesta säädettäisiin nykyistä tarkemmin. Jatkossa laissa säädettäisiin siitä, että toimeentulotuki myönnetään Suomessa vakinaisesti oleskelevalle hakijalle tai perheelle. Oleskelun tosiasiallinen luonne olisi selvitettävä yksilöllisesti jokaisen hakijan kohdalla. Tämä tarkoittaisi, että selvityksen tulisi perustua kokonaisarvioon hakijan yksilöllisistä olosuhteista. Valtakunnallinen toimeentulotukiasioiden neuvottelukunta sekä alueelliset neuvottelukunnat varmistaisivat jatkossa viranomaisten välisen yhteistyön toteutumista ja toisivat esiin kehittämistarpeita. Viranomaisten välinen yhteistyö osaltaan selkeyttäisi välttämättömän toimeentulon ja huolenpidon turvaamisen vastuunjakoa toimeentulotukilain soveltamisessa. Laki tulisi voimaan 1.1.2023. Lisäksi toimeentulotuen kehittäminen jatkuu muun muassa osana sosiaaliturvauudistusta.

Asiantuntijana asiassa on ollut lakimies Katariina Rainio.